

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 15P/15/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819203548
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Bíróová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2021:3819203548.16

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudkyňou JUDr. Evou Bíróovou v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o maloletú L. X., V.. XX.XX.XXXX, t. č. dočasne v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky: I. A., V.. XX.XX.XXXX, Y., Č. L. K., Y. XXX/XX, dieťa v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Strede, odbor sociálnych vecí a rodiny, dieťa rodičov: matka - S.. L. X., V.. XX.XX.XXXX, B. P. Q. XXX, zastúpená JUDr. Andrejom Garom, advokátom, Bratislava, Štefánikova 14, a otec - neb. S.. Y. X., O.. XX.XX.XXXX, na návrh starej matky I. A. o zverenie maloletého dieťaťa do jej náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Súd maloletú L.I. X., V.. XX.XX.XXXX zveruje do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke I. A., V.. XX.XX.XXXX, počnúc dňom 17.07.2020.

Stará matka je oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o mal. L. v rovnakom rozsahu, ako by ju vykonávali rodičia, zastupovať maloletú a spravovať jej majetok môže len v bežných veciach.

Matka je povinná platiť na výživu mal. L. sumu 150 eur mesačne, vždy do 20. dňa mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Y. č. IBAN T. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

odôvodnenie:

(1) Návrhom zo dňa 20.08.2019 sa stará matka maloletého dieťaťa zo strany matky (navrhovateľka) domáhala zverenia dieťaťa do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Podľa návrhu matka (dcéra navrhovateľky) trpí silnými depresiami, je v starostlivosti lekárov, nadmerne požíva alkohol a nezabezpečuje riadnu starostlivosť dieťaťu. Matka s dieťaťom býva u nej.

(2) Uznesením Okresného súdu Y. č. k. 9P/38/2019-19 zo dňa 10.09.2019 bolo nariadené neodkladné opatrenie poukazom na správu zo šetrenia výchovného prostredia u navrhovateľky, ktorým bola maloletá (dočasne) zverená do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke. Na odvolanie matky Krajský súd v B. uznesenie prvoinštančného súdu zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

(3) Tunajší súd rozsudkom č. k. 15P/15/2020-168 zo dňa 06.07.2020 zamietol návrh starej matky zo strany matky na zverenie maloletej do jej náhradnej osobnej starostlivosti. S prihliadnutím aj na stav, ktorý nastal po rozhodnutí prvoinštančného súdu odvolací súd na odvolanie procesného opatrovníka napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie (uznesením č. k. 11CoP/57/2020-233 zo dňa 15.12.2020). Rozhodnutie tunajšieho súdu považoval za predčasné s tým, že si nezabezpečil dostatok podkladov pre závery o existencii dôvodov na ponechanie maloletej v starostlivosti matky.

(4) Uznesením tunajšieho súdu č. k. 6PPOm/1/2020-13 zo dňa 17.07.2020 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bola maloletá dočasne zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke zo strany matky (navrhovateľke 1/) a zároveň matka maloletej bola zaviazaná k plateniu výživného s tým že neodkladné opatrenie platí do právoplatného skončenia konania vo veci o zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti (sp. zn. 15P/15/2020). Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podal úrad práce s odôvodnením, že 11. júla došlo v rodine k veľkému zvratu - v domácnosti matky zasahovala polícia, keď matka maloletej bola opitá, agresívna, následne odišla aj s dieťaťom k susedom, u nich pobudla do pondelka 13. júla, následne kontaktovala úrad práce aj navrhovateľka s tým, že má strach o vnučku, nakoľko podľa informácií jej dcéra je už niekoľko dní pod vplyvom alkoholu, o čom informovala aj políciu a žiadala preverenie, či je maloletá v poriadku. Medzičasom matku telefonicky kontaktovala polícia, na čo sa neskôr v sprievode susedky matka dostavila na políciu, v značne podnapitom stave, pričom matka sa prezentovala tým, že do troch dní odchádzajú s dieťaťom do zahraničia. Na druhý deň sa matka so susedkou dostavili na úrad práce, matka páchla alkoholom. Úrad práce zhodnotil situáciu ako vysokú mieru ohrozenia maloletého dieťaťa zo strany matky s tým, že aj keď medzi matkou a dieťaťom je silná citová väzba, v danej situácii je potrebné dieťa urgentne vyňať z jej starostlivosti, pretože maloletá je v ohrození. Na odvolanie matky odvolací súd uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia potvrdil (uznesením č. k. 24CoPom/2/2020-79 zo dňa 23.10.2020) Uznesením č. k. 11CoPno/4/2020 zo dňa 15.12.2020 Krajský súd v Trnave nariadil neodkladné opatrenie, ktorým upravil rozsah styku matky s maloletou.

(5) Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, matky, svedkov a oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi a zistil nasledovný skutočný stav veci:

(6) Navrhovateľka (dňa 08.10.2019) uviedla, že matka začala nadmerne požívať alkohol v čase, keď ešte žila na adrese trvalého bydliska, mala depresie, počas dovolenky matky v zahraničí sa starala o dieťa navrhovateľka, následne odišla matka s dieťaťom bývať k nej. Viacero známych matku videlo pod vplyvom alkoholu, v takom stave zvykne byť agresívna, v jednom prípade bola privolaná aj polícia. Dňa 06.07.2020 doplnila, že matka naďalej nie je schopná o dieťa sa postarať, pri starostlivosti o dieťa jej musí pomáhať druhá stará matka. Má informácie, že matka maloletej sa v januári na svadbe veľmi opila. S maloletou sa chcela kontaktovať telefonicky aj osobne, ale matka jej nedvihala telefón a ani neotvorila dvere.

Písomným podaním z 25.01.2021 sa navrhovateľka vyjadrila, že na svojom návrhu naďalej trvá, matka sa na stretnutie s dieťaťom dostavila dňa 2. januára 2021 v zlom psychickom a fyzickom stave, pod vplyvom alkoholu, čo bolo vidieť aj na jej prejave aj cítiť v dychu. V ten deň vo večerných hodinách matka skolabovala a bola privolaná záchranná služba - matka upadala do šoku, dávala a bolo potrebné uvoľňovať jej dýchacie cesty, triaslo ňou a bola dezorientovaná, ošetrojúcemu lekárovi sa následne mala na pohotovosti vyjadriť, že požila víno. Matka ostala v domácnosti navrhovateľky následne ešte tri dni, správala sa agresívne. Maloletá bola počas návštevy matky nepokojná a vystavená stresu zo správania svojej matky.

(7) Matka (dňa 08.10.2019) vypovedala, že navrhovateľka ju ovplyvňovala voči starým rodičom zo strany otca, na jej naliehanie sa k nej presťahovala, s navrhovateľkou mala konflikty. Potvrdila požívanie alkoholu, považuje to za chybu, navštívila aj psychiatra. Dňa 06.07.2020 doplnila, že tvrdenia navrhovateľky o nej nie sú pravdivé, s maloletou býva v dome u starej matky zo strany otca, maloletá bola zapísaná do škôlky a v prostredí sa riadne adaptovala, s dieťaťom navštívila detského psychológa, bolo zistené, že dieťa trpí separačnou úzkosťou vyvolanou oddelením od matky, od toho času sa pomočuje. Je zamestnaná a preto jej v starostlivosti o dieťa pomáha stará matka zo strany otca. Nemala také obdobie, kedy by mala problém s alkoholom, žiadny incident na svadbe sa neodohral. Podľa správy psychiatra zo dňa 16.09.2019 sa u matky prejavila reakcia na stres a adaptačná porucha, nebola zistená závislosť od alkoholu, prejavilo sa pitie v rámci úzkosti, je podchytené liečbou a abstinenciou. Zo správy súkromnej materskej školy zo dňa 15.09.2019, ktorú maloletá v tom čase navštevovala, maloletú do škôlky sprevádzala matka alebo navrhovateľka, u matky nikdy nebolo pozorované požitie alkoholu alebo iných omamných látok, správanie dieťaťa nikdy nenasvedčovalo tomu, že by mu bolo v prítomnosti matky ubližované, prípadne, že by mu nebola venovaná dostatočná starostlivosť. Dieťa sa vždy tešilo, keď matku zbadalo a s úsmevom ju vítalo. Písomným podaním zo dňa 21.11.2019 oznámila matka, že dieťa sa nachádza v jej osobnej starostlivosti.

Zo súkromného znaleckého posudku zo dňa 04.07.2020 predloženého matkou vyplýva, že matka maloletej prekonala problematický a náročný vývoj, od detstva bola vystavovaná náročným životným udalostiam, opakovane prekonávala a prekonáva posttraumatický vývin. Za ostatný polrok našla zázemie, určitú stabilitu a perspektívu pre dieťa aj pre seba. Nebola zistená závažná duševná porucha. Vzhľadom k rodinnej anamnéze je riziková z hľadiska možného vytvorenia závislosti na alkohole, má však motiváciu a dôvody, prečo abstinovať, vlastná matka je jej odstrašujúcim vzorom. Situáciu z obdobia leto - jeseň 2019 možno posudzovať ako exces v náročnej životnej situácii, kedy nemala vybudovanú dostatočnú podpornú sieť sociálnej opory zo strany svojej rodiny aj rodiny nebohého partnera. Pri dostatočnej sociálnej podpore starej matky zo strany otca a prostredia, v ktorom sa pohybuje a pri pravidelných návštevách a kontrolách v Centre pre liečbu závislostí sú reálne predpoklady, že nedôjde k recidíve. Matka sa po veľmi náročnom období deliberácie a narušenia životnej línie stabilizuje a z psychologického hľadiska spĺňa predpoklady na naplnenie poslania ako matky, v jej prospech svedčí aj hodnotový systém a prosociálne orientované správanie v zmysle byť sebestačná, nezávislá, s predsavzatím dôsledne abstinovať. Sú tu reálne predpoklady, že nedôjde k recidíve, ktorá by mohla narušiť jej vzťah s dcérou a okolím.

Písomným podaním z 09.02.2021 sa matka vyjadrila, že maloletá od narodenia žije s matkou, otec dieťaťa zomrel pár týždňov po narodení dieťaťa, pre matku smrť milovanej osoby - otca dieťaťa znamenala veľkú psychickú ujmu. Matka sa o dieťa vždy riadne starala, zabezpečila dieťaťu lekársku starostlivosť, škôlku, vytvorila pre dieťa stabilný domov plný lásky a pohody a maloletá má s matkou vybudovanú pevnú citovú väzbu. Od času, kedy bola maloletá zverená neodkladným opatrením do starostlivosti navrhovateľke, sa matka s dieťaťom stretla trikrát, kvôli veľkej vzdialenosti (viac ako XXX km) a z dôvodu, že chcela plne využiť čas určený na styk s dieťaťom, prespala v domácnosti navrhovateľky. Navrhovateľka sa voči matke však správala nevhodne, uráža ju. Navrhovateľka stretnutia matky s dieťaťom do času nariadenia neodkladného opatrenia o úprave styku neumožňovala, ani telefonicky, o stave dieťaťa matku informovala SMS správami až po opakovaných výzvach. Matka tvrdenia o jej údajnom alkoholizme dôrazne odmieta, nie je závislá od alkoholu, o čom svedčí lekárska správa z Centra pre liečbu drogových závislostí zo dňa 28.09.2020, pričom matka je od 21.07.2020 vedená v evidencii centra a jej stav je periodicky klinicky medicínsky a laboratórne monitorovaný a výsledky týchto testov preukazujú kontinuálnu abstinenciu od alkoholu. V tomto smere poukázala aj na súkromný znalecký posudok z júla 2020, podľa ktorého je matka spôsobilá vykonávať rolu matky a jej mierna závislosť od alkoholu vyžaduje kontrolu, nie liečenie. Tiež poukázala na správu zo psychologického vyšetrenia dieťaťa z novembra 2019. Matka považuje prostredie u navrhovateľky, kde je prítomné násilie (na partnera navrhovateľky je podaných niekoľko trestných oznámení pre fyzické napadnutie) a alkohol (stará matka mala v minulosti vážne problémy s alkoholom absolvovala protialkoholické liečenie) za nevhodné. Naopak, matka má prenajatý byt v Š.D., maloletá má zabezpečené miesto v materskej škole, ktorú aj pôvodne navštevovala, má svojho pediatra a snaží sa vytvoriť pre dieťa čo najlepšie podmienky pre jeho zdravý fyzický a mentálny vývoj. Odobratie dieťaťa rodičovi predstavuje posledné možné riešenie, ktoré má byť dočasné a jeho hlavným cieľom má byť zásadne a jedine spojenie biologického rodiča s dieťaťom, k čomu musia smerovať aj všetky vykonané opatrenia. K tomu poukázala matka na judikatúru ESLD a navrhla návrh starej matky zamietnuť.

Podľa lekárskej správy Centra pre liečbu drogových závislostí zo dňa 28.09.2020 nepreukázali odborné vyšetrenia prítomnosť klinických príznakov, ktoré by spĺňali kritériá závislosti od alkoholu u matky. Z preukážky vystavenej centrom vyplýva, že matka do konca septembra navštívila centrum 10-krát.

Nemocnica s poliklinikou v Y. vystavila dňa 02.01.2020 o deviatej hodine večer lekársku správu, podľa ktorej bola matka prepustená so záverom choroby pečene s odporúčením kontroly pečenevých testov a došetrenia hepatopatie a prísnej abstinencie od alkoholu

Matka prvýkrát navštívila psychiatra dňa 24.02.2021 v Š., ktorému uviedla, že navrhovateľka jej dala zobrať dieťa a obvinila ju z alkoholizmu a teraz sa preto súdia, dieťa nevidela 5 mesiacov. Psychiater uzavrel, že je tu dlhodobý konfliktný vzťah s dominantnou matkou a traumatizujúca situácia po súdnom odňatí dieťaťa, matke predpísal lieky, kontrolu predpísal o mesiac. Podľa správy zo dňa 31.03.2021 sa matka cítila lepšie, ďalšiu kontrolu mala predpísanú o 2 až 3 týždne. Zo správy spísanej 07.05.2021 vyplýva, že stav matky je upravený, abstínuje, podľa vyjadrenia matky psychiatrovi sa kontakt s jej matkou zlepšil, uzavreli dohodu a má voľnejší kontakt s dieťaťom, matka si prenajala byt v Y..

(8) Svedkyňa F. E., susedka navrhovateľky, vo svojej výpovedi uviedla, že matku maloletej nevidela opitú, maloletá u navrhovateľky plače, navrhovateľka mala konflikty aj so svojou staršou dcérou, ktoré tiež so svojím synom u navrhovateľky bývala.

Svedok I. R., ktorý žil s navrhovateľkou asi 4 roky, vypovedal, že navrhovateľka nie je schopná starostlivosti o deti, starala sa aj o vnuka, ktorý býval neustále doma zatvorený. Od navrhovateľky vie, že navrhovateľka pred rokmi absolvovala protialkoholické liečenie. Matka maloletej istý čas bývala v jeho byte, nepozoroval, že by konzumovala alkohol. Navrhovateľka pýtala od matky dieťaťa stále peniaze. V čase návštevy matky u navrhovateľky dňa 2. januára 2021 bola prítomná aj sestra matky, ktorá písomným podaním zo dňa 09.02.2021 uviedla, že matka maloletej prišla v zlom stave, triasla sa a mala problém s dieťaťom sa pohrať, bola nesústredená. Vo večerných hodinách matka maloletej dostala záchvat, začala upadať do bezvedomia, bola privolaná záchranná služba, ktorá matku dieťaťa odviezla do nemocnice na ďalšie vyšetrenia. Tvrdenia matky o liečení navrhovateľky zo závislosti od alkoholu nie sú pravdivé, navrhovateľka sa snažila vždy deťom pomáhať a podporovať ich, čoho dôkazom je, že aj sestre pomáha v starostlivosti o jej syna.

(9) Procesný opatrovník v správe zo šetrenia výchovného prostredia zo dňa 25.11.2019 u matky uviedol, že matka s maloletou žije v spoločnej domácnosti so starými rodičmi zo strany otca, majú vyhradenú jednu izbu. Maloletá je silne naviazaná na matku a bojí sa, aby ju matka nezaviezla opäť k navrhovateľke, dočasné odlúčenie od matky maloleť veľmi poznačilo. Matka sa dokáže o maloleť riadne postarať a pri starostlivosti jej pomáhajú aj starí rodičia. Je v záujme maloletej, aby bola vychovávaná matkou, s ktorou ju viaže silné puto.

Podľa správy procesného opatrovníka zo šetrenia výchovného prostredia zo dňa 26.01.2021 sa dostavila navrhovateľka aj s maloletou na úrad práce, kde uviedla, že matka prišla na prvé stretnutie s dieťaťom v zlom stave, dostala epileptický záchvat, kedy ju sanitka odviezla na pohotovosť. Počas následného pobytu matky u navrhovateľky bolo v podstate všetko v poriadku, s maloletou chodili na prechádzky, pri odchode bola matka agresívna na partnera navrhovateľky. Maloletá sa pri pohovore bez prítomnosti iných osôb vyjadřila, že „býva s babkou I., ktorú ľúbi, u babky je dobre, potom príde maminka a zoberie ju domov a keď bude maminka v robote, pôjde k babke I., ľúbi aj maminku, doniesla jej koníky a nosorožce. Babka aj dedko (partner navrhovateľky) sa s ňou hrajú.“ Zo záveru správy vyplýva, že navrhovateľka má záujem zabezpečovať naďalej starostlivosť o maloleť, kým sa matka dieťaťa nedá zdravotne do poriadku, medzi maloletou a navrhovateľkou sú vytvorené pozitívne citové väzby.

Z ďalšej správy zo dňa 03.03.2021 bolo zistené, že šetrenie bolo vykonané v domácnosti navrhovateľky, maloletá má vyhradenú vlastnú izbu s oblečením a hračkami, maloletá však ale nechce v nej bývať, obýva so starou matkou spáľňu, maloletá má vytvorený priestor pre svoj zdravý všestranný vývoj. V pohovore maloletá v prítomnosti navrhovateľky uviedla, že má starkú rada a v jej domácnosti jej je dobre. Medzi dieťaťom a navrhovateľkou bolo možné pozorovať pozitívne citové väzby.

Zo správy procesného opatrovníka zo dňa 11.05.2021 po šetrení výchovného prostredia u matky vyplýva, že matka prenajíma dvojizbový byt v Š.D. od júla 2020. Matka im uviedla, že je nezamestnaná, poberá podporu v nezamestnanosti 580 eur mesačne, zamestnanie si hľadá, absolvuje pracovné pohovory, žije z úspor, maloleť navštívila dňa 20.03.2020 a styk prebehol bez problémov. Následne dňa 06.04.2021 kontaktovala úrad práce navrhovateľka s tým, že matka dieťa navštívila dňa 3. apríla, kedy navrhovateľka mala podozrenie, že matka požila alkohol, za čo sa matka veľmi nahnevala, začala byť agresívna a chcela aj s dieťaťom odísť z domácnosti navrhovateľky. Ďalšie šetrenie u matky vykonal úrad práce 14.04.2021, matka im uviedla konflikt s navrhovateľkou. Ďalšie šetrenie nebolo umožnené, úrad práce sa dozvedel od navrhovateľky, že matka sa má sťahovať do podnájmu do Y., zmenu bývania matka procesnému opatrovníkovi neohlásila.

Zo správy úradu práce v Y. zo dňa 06.05.2021 súd zistil, že od marca vykonali dve šetrenia v domácnosti navrhovateľky a dve šetrenia v predajni, kde navrhovateľka vykonáva podnikateľskú činnosť. Maloletá bola riadne zaopatrená. V predajni má navrhovateľka vytvorenú miestnosť prispôbenú potrebám maloletej s pohovkou, televízorom, stolíkom a sociálnym zariadením. V pohovore bez prítomnosti iných osôb sa maloletá vyjadřila, že u babky na predajni jej je dobre, má aj kamarátky, chodí do škôlky, kde je tiež dobre, aj tam má kamarátky. Sama od seba maloletá uviedla, že „mamina ťahala babku za vlasy, ale dedko babku zachránil“. Nevie, či by chcela ostať u babky, u babky jej je veľmi dobre. Maloletá pôsobila spokojným dojmom, spontánne vyhľadávala fyzický kontakt s navrhovateľkou - hladkala ju po ruke. Počas šetrenia v predajni dňa 05.05.2021 bola prítomná aj matka maloletej, maloletá jej sedela na kolenách, to bolo možné pozorovať, že majú medzi sebou vytvorené pozitívne citové väzby. Matka im uviedla, že je v Y. približne mesiac (podľa starej matky druhý týždeň) a vzťahy medzi ňou a navrhovateľkou sa urovnali, vysvetlili si nejaké veci., stará matka určila pravidlá na stretnutia s dieťaťom, na žiadosť navrhovateľky sa podrobuje testu na zistenie alkoholu v krvi. Stará matka má pre maloleť vytvorené vhodné podmienky pre uspokojovanie jej potrieb, v starostlivosti starej matky o maloleť neboli zistené doposiaľ nedostatky.

(10) Zo správy zo dňa 19.11.2019 zo psychologického vyšetrenia maloletej súd zistil, že ide o dieťa so zjavne nadpriemerným psychomotorickým vývojom, ktoré po traume z násilného odlúčenia od matky trpí separačnou úzkosťou a začalo sa v noci pomočovať a je dôležité, aby sa dieťa sústavnou prítomnosťou matky postupne zbavovalo strachu z odlúčenia a aby sa opatrne postupovalo aj pri zaradovaní dieťaťa do materskej školy.

(11) Na pojednávaní konanom dňa 12.5.2021 navrhovateľka uviedla, že v záujme kontaktu s maloletou býva matka dieťaťa už asi 3 týždne v blízkosti v prenajatom byte a prejavila záujem naďalej navštevovať psychiatra. Spoločne trávia voľný čas, matka bola s maloletou už aj samostatne, nakoľko navrhovateľka si uvedomuje, že dieťa matku potrebuje. Počas tohto obdobia bolo správanie matky v poriadku, hľadá si prácu. Matka sa vyjadrila, že v prostredí, kde aktuálne býva, nie je šťastná a jej domov jej niekde inde, ale hľadá si prácu a v prípade potreby je navrhovateľka dokáže pomôcť. Aktuálne bývanie považuje za dočasné.

Na ďalšie pojednávanie nariadené na 09.06.2021 sa matka bez vážneho ospravedlnenia nedostavila. Navrhovateľka uviedla, že vzťah s matkou sa opäť pokazil, podľa nej matka naďalej požíva alkohol, v jednu noc, keď ostala spať matka u navrhovateľky, dostala matka záchvat a bola privolaná záchraná služba, matka veľmi pochudla, má suicidálne vyjadrenia, nemá silu si ani hľadať prácu, odmieta pomoc navrhovateľky, mení nálady a býva agresívna, psychiatra nevyhľadala. Navrhovateľka jej robí nákupy, nosí stravu, pomáha jej finančne. Poukázala na to, že matka v súčasnosti nie je schopná postarať ani o seba. Procesný opatrovník má informácie, že stav matky je nestabilný a zhoršuje sa, pri šetrení bol v byte veľký neporiadok a bol cítiť močom. V znení tvrdení navrhovateľky sa niesla aj posledná správa procesného opatrovníka zo dňa 04.06.2021.

(12) Ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa... Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady... V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa... Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu. Súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. (v zmysle § 45 ods. 1 až 4, 7, 8, 9 zák. o rodine v znení platnom od 01.04.2017)

(13) Matka do marca 2020 bola zamestnaná s príjmom cca 700 eur mesačne. V období mesiacov august až október 2020 vrátane vykázala matka príjem 480 eur mesačne, pracovný pomer bol ukončený v skúšobnej dobe zo strany zamestnávateľa. Následne poberala dávku v nezamestnanosti - v decembri 2020 v sume 817,80 eur, vo februári 2021 v sume 589,50 eur.

(14) Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že situácia na strane matky vykazuje vysokú mieru ohrozenia maloletej, stresové situácie rieši požívaním alkoholu, čoho spúšťačom bol zrejme sled náročných negatívnych životných udalostí a nedostatočná podpora blízkeho okolia. Javilo sa, že matka si sama včas uvedomila možné dôsledky a začala pracovať na stabilizácii svojho stavu (začala navštevovať psychiatra, presťahovala sa bližšie k súčasnému dočasnému bývaniu dieťaťa, hľadá si prácu), zápasí však s nedostatkom trpezlivosti, nie je schopná pokračovať v začatom procese. Je síce v záujme dieťaťa, aby vyrastalo v rodinnom prostredí, predovšetkým svojich rodičov, resp. svojho rodiča, pričom materiálne podmienky na starostlivosť o dieťa matka je schopná vytvoriť, medzi dieťaťom a matkou je preukázateľne vytvorená aj á citová väzba. Matka poukázala na to, že sa zúčastňuje pravidelne vyšetrení v Centre pre liečbu drogových závislostí, ktoré preukazujú, že matka abstínuje, o čom má svedčiť aj preukaz o zaznamenaní účasti na kontrolných vyšetreniach v centre a záverečná lekárska správa, podľa ktorých sa od júla do septembra minulého roka približne týždenne podrobila monitoringu svojho zdravotného stavu zameraného na vylúčenie/potvrdenie prejavov závislosti od alkoholu. Podľa správy z 28. septembra výsledky laboratórných vyšetrení svedčia o kontinuálnej abstinencii od alkoholu, neboli preukázané klinické príznaky, ktoré by spĺňali kritériá závislosti od alkoholu u matky. Závislosť matky od alkoholu preukázaná nebola, matka však preukázateľne nezvláda záťažové psychické situácie (ako tomu bolo napr. po pojednávaní v konaní o veci samej ukončenom vyhlásením konečného rozhodnutia alebo návštevou dieťaťa v januári t. r.) a pokiaľ sa nepodrobí terapii u psychiatra a neprijme odbornú pomoc, nemožno zvažovať vrátenie maloletej do jej starostlivosti. Prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí je záujem dieťaťa. V predmetnom prípade matka svojimi excesmi a nepredvídateľným správaním môže ohroziť zdravie dieťaťa a preto, kým matka nepreukáže, že je schopná zvládať zložité životné situácie, je na návrh na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti dôvodný. Závery súkromného znaleckého posudku predloženého matkou súd za aktuálneho stavu preukázaného v období od júla minulého roka nebolo možné akceptovať. Súdu bolo štetreniami výchovného prostredia a pohovormi s maloletou preukázané, že maloletá má aj s navrhovateľkou vytvorený vzájomný pozitívny citový vzťah, navrhovateľka má vytvorené podmienky na starostlivosť o maloletú a je schopná sa o dieťa postarať a preto súd jej návrhu vyhovel a zveril maloletú do jej starostlivosti.

(15) Ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. (§ 81 ods. 1 zák. o rodine)

(16) Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. (§ 62 ods. 1 až 3, 5 zák. o rodine)

(17) Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. (§ 75 ods. 1 zák. o rodine)

(18) Výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu. (§ 76 ods. 1 zák. o rodine)

(19) Navrhovateľka uviedla, že bežné výdavky na maloletú má v sume 100 eur mesačne, k tomu platí škôlku vrátane stravného sumou 50 eur mesačne. Maloletá je zdravá, výdavky v tomto smere na ňu navrhovateľka nemá. Výšku vyživovacej povinnosti súd matke určil s prihliadnutím na zistené zárobkové pomery matky, ako aj na vek a základné potreby maloletej v znení návrhu navrhovateľky. Spolu so sirotským a prídavkom na dieťa tak dokáže navrhovateľka znášať výdavky na starostlivosť a výchovu o maloletú.

(20) Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (zákon č. 161/2015 Z. z. - CMP) žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

(21) Návrh na rozhodnutie o trovách nebol podaný, preto platí zákonné ustanovenie v znení cit. § 52 prvej vety CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP) do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Krajský súd v Trnave cestou tunajšieho súdu (§ 362 CSP). V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - § 363 CSP.

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 ods. 1 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 CMP)